

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ellenőrzési jelentés

**a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal
Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
Szociális és Gyámügyi Osztályának
2024. évi ellenőrzési tevékenységéről**

dr. Szabó Sándor
főispán

1. Szociális igazgatás

1.1. Szociális szolgáltatók és intézmények hatósági ellenőrzése

Szociális szolgáltatók és intézmények rendes ellenőrzése		
Szolgáltatás	Rendes ellenőrzések száma	
	tervezett	lefolytatott
Szociális alapszolgáltatás		
szociális étkeztetés - szociális konyha	43	42
időskorúak nappali ellátása	9	9
fogyatékos személyek nappali ellátása	1	1
hajléktalan személyek nappali ellátása	1	1
szenvedélybetegek nappali ellátása	2	2
pszichiátriai betegek nappali ellátása	2	2
falugondnoki szolgáltatás	21	20
tanyagondnoki szolgáltatás	3	3
házi segítségnyújtás	17	16
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	2	2
támogató szolgáltatás	5	5
utcai szociális munka	2	2
népkonyha	1	1
pszichiátriai betegek közösségi alapellátása	3	3
szenvedélybetegek közösségi alapellátása	3	3
szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása	1	1
Szociális alapszolgáltatás összesen:	116	113
Szakosított ellátás		
idősek otthona	8	8
fogyatékos személyek otthona	1	1
fogyatékos személyek lakóotthona	1	1
pszichiátriai betegek otthona	1	1
szenvedélybetegek otthona	1	1
pszichiátriai betegek lakóotthona	2	2
fejlesztő foglalkoztatás	1	1
hajléktalan személyek átmeneti szállása	2	2
éjjeli menedékhely	1	1
Szakosított ellátás összesen:	18	18
Szociális szolgáltatók és intézmények rendes ellenőrzése összesen:	134	131

A 2024. évre tervezett 67 engedélyesből és 134 szolgáltatásból, 66 engedélyes és 131 szolgáltatás ellenőrzése valósult meg.

A rendes ellenőrzés egy engedélyes esetében elmaradt (3 szolgáltatás: étkeztetés, falugondnoki szolgáltatás, házi segítségnyújtás) a megnövekedett engedélyeztetéssel kapcsolatos feladatok okán. Az érintett engedélyes rendes ellenőrzése 2025 évre átütemezésre került.

A betervezett 67 engedélyes közül 10 engedélyes fenntartója önkormányzati társulás, 41 engedélyesé önkormányzat, 6 engedélyesé egyházi, 4 engedélyesé nem állami, 6 engedélyesé a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutató, iratbekérés, nyilatkozat bekérés,
- helyszíni ellenőrzés.

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya (továbbiakban: Kormányhivatal) étkeztetés, nappali ellátás, valamint bentlakásos intézményi ellátás esetén megkereste a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal illetékes Járási Népegészségügyi Osztályát ellenőrzés lefolytatása céljából. A népegészségügyi osztályok a megkereséseket követően - az esetek döntő többségében – arról tájékoztatták a Kormányhivatalt, hogy az engedélyes működése a közegészségügyi követelményeknek megfelel.

A Kormányhivatal 15 esetben, valamennyi szolgáltatást érintően - a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szociális szolgáltatások szakmai megfelelése kérdésében - kirendelte a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani Igazgatóságát (továbbiakban: Intézet), 6 engedélyes esetében a kijelölt egyházi módszertani intézményt szakértőként.

A kijelölt egyházi módszertani intézmények a szakvéleményüket határidőben megküldték.

Az Intézet - a 2024. évi kirendelések alapján - 5 esetben határidőben, 3 esetben határidőn túl terjesztette elő, 7 esetben nem küldte meg (kapacitáshiányra való hivatkozással) szakvéleményét.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 47 ellenőrzési jegyzőkönyv készült el, 19 jegyzőkönyv elkészítése folyamatban volt. A hatósági ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek a fenntartó, az engedélyes, valamint a Magyar Államkincstár részére megküldésre kerültek.

Hatósági szerződés

2024. évben nem került sor hatósági szerződés megkötésére.

Az alapszolgáltatások rendes ellenőrzése során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- A szolgáltatási önköltség megállapítására nem került sor.
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 115. § (1) bekezdése szerinti intézményi térítési díjak megállapítására évente nem, vagy tárgyév április 1. napját követően került sor.
- A szociális étkeztetésénél, a fizetendő személyi térítési díj nem felelt meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Kormányrendelet (továbbiakban: Tr.) 6. § -ának, valamint a 3. § (4) bekezdésének.
- A személyi térítési díj megállapításáról szóló értesítés, illetve rendelkező határozat nem felelt meg az Szt. 115. § (4) bekezdésében és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet (továbbiakban: Ir.) 22/A. § (2) bekezdésében foglaltaknak.
- A személyi térítési díj felülvizsgálata során nem került csatolásra az Ir. 1. számú melléklet II. része szerinti jövedelemnyilatkozat.
- A kérelemhez csatolt egészségi állapotra vonatkozó igazolás, és jövedelemnyilatkozat nem felelt meg az Ir. 1. számú melléklete I. és II. részének.
- A személyi térítési díj éves felülvizsgálatára nem került sor.
- A megállapodás-tervezet nem kötelező elemként tartalmazza a panaszkezelés rendjét, amely nem felel meg az Szt. 94/E. § (14) bekezdésében foglaltaknak.
- A megállapodás-tervezet az igénybe vevő természetes személyazonosító adatain túli adatokat is tartalmaz (pld. TAJ szám, lakcím, nyugdíjas törzsszám, személyazonosító igazolvány száma).
- Az ellátottal kötött megállapodás nem azonos a szakmai program mellékletét képező megállapodás-tervezettel.
- A megkötött megállapodás ellátott általi átvétele nem igazolt.
- Az étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló nem a Szociális Ágazati Portálon közzétett

formában kerül vezetésre.

- Az Szt. 62. § (1) bekezdése szerinti jogosultsági feltételek részletes szabályai az önkormányzat rendeletében nem, vagy hiányosan kerültek meghatározásra.
- A falugondnoki szolgáltatás esetében a tevékenységnapló kitöltése nem felelt meg maradéktalanul a Szociális Ágazati Portálon közzétett kitöltési útmutatóban foglaltaknak.
- A szakdolgozó működési nyilvántartásba vételére nem került sor.
- A munkaköri leírás nem tartalmazta a helyettesítés rendjét.
- A fenntartó az EKAT rendszer használatára kijelölt, illetve távollét esetén helyettesítési feladatokat ellátó munkatársakat nem jelentett be.
- A szolgáltatónál nem az aktuális ellátottjogi képviselő neve és elérhetősége került kifüggesztésre.
- A házi segítségnyújtás szolgáltatás esetén, az értékelő adatlap kitöltése hiányos.
- Az országos jelentési rendszerbe az intézményi térítési díj jelentésére nem került sor.

A szakosított ellátás rendes ellenőrzése során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- Az intézmények lakószobáiban az elhelyezett ellátottak száma meghaladja a négy főt, illetve néhány esetben nem biztosított az ellátottankénti legalább 6 m² lakóterület.
- A szakmai létszám az engedélyezett, illetve tényleges ellátotti létszám tekintetében nem biztosított.
- A kötelezően vezetendő, Szociális Ágazati Portálon közzétett egyéni gyógyszerfelhasználási nyilvántartó lapok kitöltése, vezetése nem megfelelő.
- A személyi térítési díjak megállapítása nem felelt meg a Tr. 16. § és 28. §-ának, valamint az Szt. 117. § (2) bek. b) pontjában foglaltaknak.
- A személyi térítési díj megállapításáról szóló értesítés nem felelt meg az Ir. 22/A. § (2) bekezdésének.
- Az Szt. 20. § szerinti nyilvántartás tartalmi elemei eltértek a jogszabályban előírtaktól.
- A kérelemhez csatolt egészségi állapotra vonatkozó igazolás és jövedelemnyilatkozat nem felelt meg az Ir. 1. számú melléklete I. és II. részének.
- A megállapodás-tervezet az igénybe vevő természetes személyazonosító adatain túl, további adatokat is tartalmazott.
- Néhány esetben a megkötött megállapodás alakilag nem volt megfelelő.
- A gondozási, fejlesztési terveken a cselekvőképes ellátott, illetve a törvényes képviselő aláírása nem szerepelt, továbbá az elkészítés, illetve felülvizsgálat dátuma kizárólag az évet és hónapot tartalmazta, a napot nem. Több esetben határidőn túl készültek el a tervek.
- Vizsgált esetekben gondozási szükséglet értékelő adatlapjain nem került jelölésre (aláhúzásra), hogy a vizsgálat eredménye alapján milyen ellátás nyújtható, másolati példány nem készült, vagy amennyiben készült, átadása nem volt dokumentált.
- Néhány vizsgált esetben a gondozási szükséglet értékelő adatlapjain a III. fokozat megállapításával indokolták az intézményi elhelyezést, annak ellenére, hogy fennállt a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet 4. § (1) bekezdés ba) alpontja szerinti egyéb körülmény.

Jogkövetkezmények

Lezárt rendes ellenőrzések száma 2024- ben: 57 db (ebből 18 db 2023. évben indult).

Folyamatban lévő rendes ellenőrzés 2024. december 31-én: 27db

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt más szervnél kezdeményezett eljárások száma: 0

Az ellenőrzések során tapasztalt jogsértések miatt megindított eljárások száma: 34 db (ebből 8 db, 2023. évben lefolytatott rendes ellenőrzésre indult eljárás), ebből valamennyi a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet (továbbiakban:

Sznr.) 40. § (1) bekezdés g) pontjának ga) alpontja szerinti felszólítás a hiányosságok megszüntetésére, illetőleg a jogszerű működés helyreállítására.

Soron kívüli ellenőrzésre 2024. évben egy engedélyes esetében került sor, két szolgáltatást soron kívüli ellenőrzésére a Belügyminisztérium kezdeményezése alapján. Az ellenőrzés tapasztalatairól a Kormányhivatal – határidőn belül - tájékoztatását megküldte a minisztérium részére.

Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db.

1.2. A szociális feladatkörben eljáró járási hivatalok szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos hatósági tevékenységének ellenőrzése

A Belügyminisztérium 2024. évi országos ellenőrzési tervének **c.3.1.** pontjában előírta az ápolási díjra való jogosultság elbírálására és a megállapított jogosultság felülvizsgálatára vonatkozó anyagi és eljárásjogi jogszabályi előírások érvényesülésének vizsgálatát valamennyi járási hivatal esetében.

A célvizsgálat összegzéseként a Kormányhivatal megállapította, hogy a járási hivatalok az ápolási díjjal kapcsolatos döntéseket az ágazati jogszabályok betartásával hozzák meg. Kerültek ugyan feltárára apróbb eljárásjogi hiányosságok, de ezek az ügy érdemére nem voltak hatással. A döntések alaposak, megfelelő dokumentumokkal alátámasztottak. Hiányosságként értékelte a Kormányhivatal azokat az eseteket amikor bizonyos rokoni kapcsolat semmilyen módon nem volt igazolva. Az anya - gyermek kapcsolat fennállása a személyes adatok ellenőrzése révén ellenőrizhető, viszont pld. a testvér házastársa kapcsolat adatbázisból nem levezethető. Minden döntés a szakértői véleményen, illetve a rehabilitációs hatóság iratán alapult. Az ellátás összege, illetve részösszege a jogszabálynak megfelelően került megállapításra. A határozatok indokolása tényszerű, alapos.

A Belügyminisztérium 2024. évi országos ellenőrzési tervének **c.3.2.** pontjában előírta a közgyógyellátásra vonatkozó anyagi és eljárásjogi jogszabályok érvényesülésének vizsgálatát.

Ellenőrzési szempontként került megjelölésre az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatával kapcsolatos döntések, valamint az alanyi közgyógyellátás megállapítási jogcímének, a jogosultság fennállása alatt bekövetkezett változásával kapcsolatos döntések vizsgálata.

A Kormányhivatal célvizsgálata során, valamennyi járási hivatalra kiterjedő típushibát nem tárt fel. Figyelemmel arra, hogy az eljárások nagyobb részében szükséges a rendszeres gyógyító ellátások havi költségének vizsgálata, a kérelem teljes eljárásban bírálható el. Két járási hivatal a teljes eljárásra való áttérésről az ügyfelet nem értesíti. Egy elsőfokú hatóságnál tapasztalta a Kormányhivatal, hogy a gyógyszerkeret felülvizsgálatára irányuló kérelmek mellékleteként, nem kerül csatolásra a háziorvos - a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Kormányrendelet 39. § (1) bekezdése szerinti - nyilatkozata.

Egyéb hibák, hiányosságok kizárólag egyedi esetben fordultak elő. Ezekről eltekintve valamennyi döntés jogszerű volt, tükrözte az ágazati és az eljárásjogi szabályok rendelkezéseit. A vizsgált eljárások során tényállás tisztázására szűk körben volt szükség, tekintettel arra, hogy egyre több adat már a hatóság által lekérdezhető. Ügyféli hiánypótlásra egy ügyben sem került sor. Ennek köszönhetően az ügyintézési határidő rövid.

A határozatok rendelkező részében az ügyféli tájékoztatások tartalma mutat eltérést, de az ügytípusra vonatkozó rendelkezések (jogcím, a jogosultság kezdő napja, időtartama, a gyógyszerkeret összege) pontosak, jogszabályon alapulóak.

A döntések indokolása tényszerű, megfelel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdése által állított kritériumoknak. Rögzítésre kerül a tényállás, a csatolt és bizonyítékként használt iratok tartalma, a jogszabályi háttér.

Egyes hatóságoknál túl sok az idézett jogszabályi szöveg, ezáltal kicsit háttérbe szorulnak az ügy egyedi vonásai. Az alanyi jogcím hiányának indokolása esetenként pontatlan.

A célvizsgálatok lefolytatásáról készült összegzések, határidőben megküldésre kerültek a Belügyminisztérium részére.

Az országos ellenőrzési terv a.2. pontja előírta, hogy a szociális feladatkörben eljáró járási hivatalok szociális, pénzügyi és természetbeni ellátások hatósági tevékenységének az ellenőrzését úgy kell ütemezni, hogy 4 évente valamennyi járási hivatal tevékenysége ellenőrzésre kerüljön. Ennek megfelelően a Kormányhivatal, a 2024. évi ellenőrzési tervében, a Szécsényi Járási Hivatal ellenőrzését tűzte ki. A helyszínen és a szűrőpróbaszerűen behozott iratok áttekintését követően a Kormányhivatal az alábbiakat állapította meg.

A járási hivatal a hatósági feladatok ellátását rövid határidővel, nagy alaposággal és odafigyeléssel végzi. Az iratok rendezettek, jól áttekinthetőek. A kérelmek nagy része hiánytalanul kerül benyújtásra és kitöltésre, ami az ügyintézők és az ügyfelek közötti megfelelő kommunikációra utal. A döntések megalapozottak, kellő mértékben feltárt tényálláson alapulnak. A határozatok rendelkező része jól áttekinthető, az ügyféli tájékoztatások pontosak. Az indokolások tényszerűek, megfelelő mértékűek. Az elutasító döntések indoklásakor nem térnek ki valamennyi jogosultsági feltétel vizsgálatára. A járási hivatal abban az esetben ha a kérelmet teljes eljárásban bírálja el, a teljes eljárásra való áttéréstől az ügyfelet nem értesíti. Az ágazati jogszabályok rendelkezéseit viszont megfelelően alkalmazza, jól értelmezi. A Kormányhivatal egy ügyben tárt fel olyan jogsértést amely felügyeleti eljárás lefolytatását igényelte. Az osztályon történt személyi változások jelentős ügyszerűsítő hatást eredményeztek, amelyet a jelenlegi ügyintézők jelentős többletmunkával feldolgoztak. A kérelmek feldolgozása naprakész. Valamennyi felülvizsgálati eljárás határidőben indult. A Kormányhivatal határidő túllépést nem tárt fel.

2. Gyermekvédelmi, gyámügyi igazgatás

2.1. Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények hatósági ellenőrzése

Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények, hálózatok rendes ellenőrzése		
Szolgáltatás	Rendes ellenőrzések száma	
	tervezett	lefolytatott
Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás		
család- és gyermekjóléti szolgálat	5	5
család- és gyermekjóléti központ	1	1
Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás összesen:	6	6
Gyermekek napközbeni ellátása		
bölcsőde	13	15
mini bölcsőde	2	2
családi bölcsőde	11	9
alternatív napközbeni ellátás	0	0

napközbeni gyermekfelügyelet	4	2
Gyermekek napközbeni ellátása összesen:	30	28
Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai:		
biztos kezdet gyerekház	3	1
tanoda	3	2
Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai összesen:	6	3
Gyermekek átmeneti gondozása		
Gyermekek átmeneti gondozása összesen	0	0
Gyermekvédelmi szakellátás		
lakásotthon	5	5*
gyermekotthon	2	2*
különleges gyermekotthon	2	2*
gyermekotthon speciális csoportja	1	1*
nevelőszülői hálózat (3-3 nevelőszülő)	2	2
külső férőhely szolgáltatás	2	0
befogadó otthon	1	1*
Gyermekvédelmi szakellátás összesen:	15	13
Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények, hálózatok rendes ellenőrzése összesen:	57	50

* A Kormányhivatal 11 esetben a gyermek-, befogadó- és lakásotthonok 2024. évi soron kívüli hatósági ellenőrzése tárgyában - a szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár 2024. február 29. napján kelt BM/774/2024. számú utasítása alapján - hivatalból soron kívüli hatósági ellenőrzést indított, amely az utasításban foglaltak alapján kiváltotta az érintett intézmények 2024. évre tervezett rendes ellenőrzését.

2.1.1. Család- és gyermekjóléti központok, család- és gyermekjóléti szolgálatok hatósági ellenőrzése

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutató és egyéb tájékoztatás kérés,
- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal 2 engedélyes esetében 3 szolgáltatást érintően - a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelése kérdésében - az Intézetet szakértőként kirendelte. Az Intézet, a 2024. évi kirendelések alapján 1 esetben határidőn belül, 1 esetben határidőn túl terjesztette elő szakvéleményét.

A 2024. évre tervezett rendes ellenőrzések száma 5 engedélyes, 6 szolgáltatás, valamennyi tervezett ellenőrzés 2024. évben megvalósult.

Ellátási terület:

család- és gyermekjóléti központ: 1 járás, 14 település;
család- és gyermekjóléti szolgálatok: 62 település.

Valamennyi ellenőrzés helyszíni ellenőrzés formájában valósult meg, amelyekre 2024. december 31. napjáig sor került.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 4 ellenőrzési jegyzőkönyv készült el, 1 jegyzőkönyv elkészítése folyamatban volt. A hatósági ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek a fenntartó, az engedélyes, valamint a Magyar Államkincstár részére megküldésre kerültek.

Az ellenőrzések során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- A szakmai program nem felel meg teljes mértékben a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5/A. § (1) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NMr.) 4/A. § (1) bekezdésének.
- A család és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család- és gyermekjóléti központok által vezetett nyilvántartás csak részben felel meg a jogszabályban foglaltaknak. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 139. § (1e) bekezdésében meghatározott, „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszerben (a továbbiakban: GYVR) történő adatrögzítés csak részben valósult meg, a GYVR-ben rögzített törzsadatok hiányosak.

Család és gyermekjóléti központok

- Az ellenőrzött család- és gyermekjóléti központnál a szolgáltatás személyi feltételei a szakmai létszám irányszámai és létszámminimum normái tekintetében nem felelnek meg az NMr. 1. számú mellékletében előírtaknak. Szociális diagnózist készítő esetmenedzser, óvodai-iskolai szociális segítő nem áll alkalmazásban.
- A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet 11. §-ában meghatározott egészségügyi lapok - GYVR dokumentumtárába való - feltöltése nem minden esetben történt meg.

Család- és gyermekjóléti szolgálatok

- Az ellenőrzés időpontjában két család- és gyermekjóléti szolgálat esetében a szakmai létszám nem felelt meg az NMr. 3. § (9) pontjában foglaltaknak, az alkalmazott szakmai létszám 1-1 fővel kevesebb volt, mint a költségvetési törvényben meghatározott szakmai létszám.
- Az ellenőrzés során vizsgált esetek jelentős részében a GYVR-be nem kerültek feltöltésre az NMr. 8. § szerinti együttműködési megállapodások.
- A GYVR-ben végzett dokumentációs tevékenység több esetben hiányos, a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberek az adminisztrációs kötelezettségeiket nem minden esetben a hatályos jogszabályoknak és szakmai szabályzó dokumentumoknak megfelelően végzik.
- A szakmai dokumentáció több esetben nem felel meg a hatályos jogszabályban, valamint a szakmai szabályzó dokumentumokban foglaltaknak (tájékoztató nyilatkozat, együttműködési megállapodás, esetjelző lap).

Jogkövetkezmények

Lezárt rendes ellenőrzések száma 2024- ben: 5 db (ebből 1 db 2023 évben indult).

Folyamatban lévő rendes ellenőrzés 2024. december 31-én: 1 db.

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt más szervnél kezdeményezett eljárások száma: 0

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt megindított eljárások száma: 1 db, amely az Sznyr. 40. § (1) bekezdés g) pontjának ga) alpontja szerinti felszólítás a hiányosságok megszüntetésére, illetőleg a jogszerű működés helyreállítására.

Soron kívüli ellenőrzésre 2024. évben nem került sor.
Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db

2.1.2. Gyermekek napközbeni ellátását nyújtó szolgáltatók, intézmények, hálózatok hatósági ellenőrzése

Bölcsőde, mini bölcsőde

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében foglaltak szerint a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás területén tervezett rendes ellenőrzések száma: 15 db. A lefolytatott rendes ellenőrzések száma 2024-ben: 17 db, melynek oka, hogy a 2024. évi ellenőrzési terv megküldését követően 2 db rendes ellenőrzés, az engedélyeztetési feladatok számának megugrása miatt nem valósult meg 2023. december 31-ig, ezek lefolytatására 2024. évben került sor.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 9 ellenőrzési jegyzőkönyv készült el, 8 jegyzőkönyv elkészítése folyamatban volt. Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek a fenntartó, az engedélyes, valamint a Magyar Államkincstár részére megküldésre kerültek.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutató, egyéb tájékoztatás kérése,
- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal az ellenőrzéshez - a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelése kérdésében - a módszertani feladatokat ellátó Magyar Bölcsődék Egyesülete Bölcsődei Módszertani Szervezetét (a továbbiakban: Módszertani Szervezet) szakértőként tizenhárom esetben rendelte ki. A Módszertani Szervezet a szakértői véleményeket a Kormányhivatal felé megküldte.

A Kormányhivatal minden esetben megkereste a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalt. A népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal valamennyi esetben megküldte megállapításait a Kormányhivatal részére.

Az ellenőrzések során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- A szakmai programok és a mellékleteik a fenntartók által jóváhagyásra kerültek, tartalmuk nagy részben a jogszabálynak megfelel, az apróbb hibák javításra kerültek.
- Többcélú óvoda-bölcsőde intézménynél néhány esetben nem került sor szakmai vezető kinevezésére, az ellenőrzés során a kinevezések megtörténtek.
- Az önköltség és az intézményi térítési díj megállapítására több esetben nem, illetve határidőn túl került sor.
- A játszóudvar nem minden esetben felelt meg a biztonságos környezet feltételeinek.

A fenntartók nagy része a 2024. évi rendes ellenőrzések során feltárt hiányosságokat, jogsértéseket még az ellenőrzés során hiánytalanul megszüntette.

Jogkövetkezmények

2024. december 31. napjáig lezárt rendes ellenőrzések száma: 7 db.
Folyamatban lévő ellenőrzések száma: 10 db.

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt más szervnél kezdeményezett eljárások száma: 0

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt megindított eljárások száma: 1 db, amely az Sznyr. 40. § (1) bekezdés g) pontjának ga) alpontja szerinti felszólítás a hiányosságok megszüntetésére, illetőleg a jogszerű működés helyreállítására.

Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db

Soron kívüli ellenőrzésre 2024. évben nem került sor.

Családi bölcsőde

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében foglaltak szerint, a családi bölcsőde ellátás területén tervezett rendes ellenőrzések száma: 11 db.

Megvalósult ellenőrzések száma: 9 db.

Kettő engedélyes az ellenőrzés megindítását követően kérelmezte a szolgáltató nyilvántartásból való törlését.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 5 db ellenőrzési jegyzőkönyv készült el.

2024. december 31. napján folyamatban lévő ellenőrzések száma: 4 db.

Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek a fenntartó, az engedélyes, valamint a Magyar Államkincstár részére megküldésre kerültek.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutató, egyéb tájékoztatás kérése,
- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal az ellenőrzéshez a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelősége kérdésében a Módszertani Szervezetet szakértőként 4 esetben rendelte ki. A Módszertani Szervezet a szakértői véleményeket a Kormányhivatal felé megküldte.

A Kormányhivatal minden esetben megkereste a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatalt. A népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal valamennyi esetben megküldte megállapításait a Kormányhivatal részére.

A Kormányhivatal az 5 ellenőrzése eredményeképpen megállapította, hogy az engedélyesek a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működnek.

Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db

Soron kívüli ellenőrzésre 2024. évben nem került sor.

Napközbeni gyermekfelügyelet:

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében foglaltak szerint, a napközbeni gyermekfelügyelet területén tervezett rendes ellenőrzések száma: 4 db.

Megvalósult ellenőrzések száma: 2 db.

Egy engedélyes az ellenőrzés időpontja előtt, egy engedélyes pedig az ellenőrzés megindítását követően kérelmezte a szolgáltató nyilvántartásból való törlését.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 0 db ellenőrzési jegyzőkönyv készült el.

2024. december 31. napján folyamatban lévő ellenőrzések száma: 2 db.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutatás, egyéb tájékoztatás kérése,
- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal az ellenőrzéshez a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelősége kérdésében a Módszertani Szervezetet szakértőként minden esetben kirendelte. A Módszertani Szervezet a szakértői véleményeket a Kormányhivatal felé megküldte.

Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db

Soron kívüli ellenőrzésre 2024. évben nem került sor.

2.1.3. Gyermekek esélynövelő szolgáltatása

Biztos kezdet gyerekház

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében foglaltak szerint, a tervezett rendes ellenőrzések száma: 3 db.

Megvalósult ellenőrzések száma: 1 db.

Két engedélyest az ellenőrzés megindítását követően a Kormányhivatal – szolgáltatásnyújtás hiánya miatt - hivatalból törölt a szolgáltatói nyilvántartásból.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 0 db ellenőrzési jegyzőkönyv készült el.

2024. december 31. napján folyamatban lévő ellenőrzések száma: 1 db.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutatás, egyéb tájékoztatás kérése,
- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal az ellenőrzéshez a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelősége kérdésében a Társadalmi Esélyteremtő Főigazgatóságot (továbbiakban: TEF) a biztos kezdet gyerekház szolgáltatás tekintetében szakértőként két esetben rendelte ki. A módszertani feladatokat ellátó TEF, az ellenőrzéssel kapcsolatos feljegyzéseket a Kormányhivatal felé megküldte.

Tanoda

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében foglaltak szerint a tervezett rendes ellenőrzések száma: 3 db.

Megvalósult ellenőrzések száma: 2 db.

Egy engedélyes ellenőrzése a 2025. évi országos ellenőrzési tervben is szerepel, így az, a 2025. évi ellenőrzési tervbe átütemezésre került.

A rendes ellenőrzések tekintetében 2024. december 31. napjáig 0 db ellenőrzési jegyzőkönyv készült el.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutatás, egyéb tájékoztatás kérése,

- helyszíni ellenőrzés.

A Kormányhivatal az ellenőrzéshez a szakmai programban foglaltak megvalósulása és a szolgáltatás szakmai megfelelése kérdésében a TEF-et szakértőként kirendelte. A módszertani feladatokat ellátó TEF, az ellenőrzéssel kapcsolatos feljegyzéseket jelen időpontig nem küldte meg.

2.1.4. Gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények, hálózatok hatósági ellenőrzése

A 2024. évre tervezett rendes ellenőrzések száma: 15 db

Megvalósult ellenőrzések száma: 13 db

A Kormányhivatal a tervezett, két külső férőhely engedélyes 2024. éves ellenőrzését nem folytatta le tekintettel arra, hogy a legutóbbi rendes ellenőrzés óta a szolgáltatási hely adataiban változás nem történt, valamint a vizsgálandó időszakban ellátott nem tartózkodott egyik külső férőhelyen sem.

2024. december 31. napjáig 13 ellenőrzési jegyzőkönyv készült el.

Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek a fenntartó, az engedélyes, valamint a Magyar Államkincstár részére megküldésre kerültek.

A Kormányhivatal 11 esetben a gyermek-, befogadó- és lakásotthonok 2024. évi soron kívüli hatósági ellenőrzése tárgyában - a szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár 2024. február 29. napján kelt BM/774/2024. számú utasítása alapján - hivatalból soron kívüli hatósági ellenőrzést indított, amely minden esetben kiváltotta az érintett intézmények 2024. évre tervezett rendes ellenőrzését. A soron kívüli hatósági ellenőrzésbe módszertani intézményt szakértőként, továbbá népegészségügyi feladatkörében a járási hivatalt nem kellett bevonni.

Az ellenőrzés eszközei:

- adatszolgáltatás,
- iratbemutató, egyéb tájékoztatás kérése,
- gyermekek adatainak GYVR-ben történő vizsgálata,
- helyszíni ellenőrzés,
- a nevelőszülői hálózatok esetében szakértő kirendelése.

A szakellátást nyújtó intézmények rendes, illetve soron kívüli ellenőrzése során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- Hét intézmény esetében a helyszíni ellenőrzés időpontjában az alkalmazott szakdolgozói létszám nem felelt meg az NMr. 1. számú mellékletében előírtaknak. A hiányzó szakdolgozók: 2 intézmény esetében 1-1 gyermekvédelmi asszisztens, 2 intézmény esetében 1-1 pszichológus, 1 intézmény esetén 1 nevelő/gyermekfelügyelő, további 1 intézmény tekintetében 2 fő gyermekfelügyelő és 1 fő fejlesztő pedagógus, valamint 1 gyermekotthon esetében három fő gyermekfelügyelő és két fő nevelő.
- Öt gyermek/lakásotthonban a vezető, az ellenőrzés időpontjáig nem teljesítette a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet 1. § (1) bekezdésben foglaltak szerinti képzést.
- Hat gyermek/lakásotthonban a munkaköri leírások nem tartalmazták a heti munkaidőt.
- A befogadó otthonban vizsgált egy gyermekbántalmazási esetről (gyermekvédelmi szakember által elkövetett érzelmi/fizikai bántalmazás gyanúja gondozaási helyen) rendőrségi feljelentés nem történt.

- Két lakásotthonban több esetben nem vették figyelembe a szociális és gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és a jelentéstétel rendjéről szóló 9/2022. (IX. 28.) SZGYF szabályzat 2. § (5) bekezdés b) pontját, mely szerint 14 éven aluli gondozott engedély nélküli eltávózása, rendkívüli eseménynek minősül.
- Egy lakásotthonban az intézményvezető nem tett eleget a 9/2022. (IX.28.) SZGYF szabályzat 4. § (1) bekezdésében foglaltaknak, a gondozott gyermek öngyilkossági kísérletét nem jelentette telefonon a Főigazgatóság felé.
- Hét gyermekotthon/lakásotthon esetében a GYVR-ben, az engedély nélküli eltávózásokra vonatkozó adatok nem kerültek minden esetben vezetésre.
- Egy lakásotthon esetében az engedély nélküli eltávózásokat követő egyéni beszélgetés dokumentációja nem állt rendelkezésre.
- Egy különleges gyermekotthon esetén a GYVR alapján a Kormányhivatal megállapította, hogy nem minden esetben veszi figyelembe a gyermekotthon a gondozás, nevelés során a gondozott gyermek szülőjének, törvényes képviselőjének - a gyermek személyét és ellátását érintő - véleményét.
- A befogadó otthonban nem működött érdek-képviselői fórum.
- A befogadó otthonban az ellenőrzés időpontjában 2 fő 3 éven aluli gyermek került elhelyezésre, akik testvérek. A szakmai program alapján 3 éven aluliakat is elláthat kivételesen az otthon, különösen testvérek elhelyezésekor. Az ilyen életkorú gyermekek ellátását a befogadó otthonban a Kormányhivatal aggályosnak tartja, tekintettel a szakdolgozók összetételére, valamint a nehezen kezelhető, deviáns viselkedést mutató kamaszgyerekek jelenlétére.
- Egy lakásotthon esetében, a helyszíni ellenőrzés időpontjában, a gondozottak létszáma meghaladta az engedélyezett létszámot.
- Egy gyermekotthonban a személyes gondoskodásban részesülő személyekről vezetett nyilvántartás nem tartalmazta teljeskörűen a Gyvt. 139. §-a által előírtakat.
- Öt gyermek/lakásotthonban az utógondozói megállapodás nem tartalmazta a fiatal felnőtt nyilatkozatát, a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatás megtörténtéről, illetve a tájékoztatás nem volt teljeskörű.
- Egy gyermekotthoni csoportban - mely a szakmai program alapján 3 évestől 10 éves korig lát el gyermekeket – nem volt megoldott az illemhelyek nemenkénti elkülönítése.
- Egy különleges gyermekotthon esetében, a gyermekotthon mindkét csoportjának fürdőszobája alapos felújításra szorul, a egyik csoport fürdője pedig kifejezetten rossz állapotban van. Továbbá a két csoportot összekötő lépcsőház is nagyon rossz állapotban van.
- Egy különleges gyermekotthon az NMr. 124. § (6) bekezdésében szabályozottak ellenére nem rendelkezik sportolásra alkalmas teremmel, látogatók fogadására alkalmas külön helyiséggel és terápiás célra használható csoportszobával.

A bántalmazási eseteket tekintve a 11 otthonból 7-ben történt, összesen 18 bántalmazási eset a vizsgált időszakban, ebből 12 kortársbántalmazás, 3 más felnőtt általi bántalmazás engedély nélküli eltávózás alatt, további 3 pedig gyermekvédelmi szakember általi bántalmazás. A gyermekvédelmi szakember általi bántalmazási eseteket tekintve kettő érzelmi-fizikai bántalmazás (ebből egy esetben a szakdolgozó közalkalmazotti jogviszonya felmentéssel megszüntetésre került a belső vizsgálatot követően, rendőrségi eljárás indult; másik esetben a rendőrségi feljelentés nem történt meg, az erre való felszólítás a Kormányhivatal határozatában megtörtént, további egy esetben szexuális bántalmazás gyanúja merült fel, a rendőrségi feljelentés megtörtént, a szakdolgozó szabadságon volt a vizsgálat ideje alatt).

A szakemberek általi bántalmazási esetekben, a jelzést a kiskorúak a gyermekjogi képviselő felé tették.

A vizsgált időszakban 6 gyermekotthonban összesen 17 rendkívüli esemény (többsége 14 éven aluli gyermek engedély nélküli eltávoztása) került dokumentálásra, mely esetekben a kivizsgálás a szakmai protokoll szerint történt. Két lakásotthont érintően tárta fel a Kormányhivatal, hogy több alkalommal nem dokumentálták a 14 éven aluli gyermekek engedély nélküli eltávozásait, egy esetben pedig a gyermek öngyilkossági kísérletét nem jelentették - a 9/2022. (IX.28.) SZGYF szabályzat által előírtak szerint telefonon - a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság felé.

A nevelőszülői hálózatok ellenőrzése

A vizsgálat időpontjában az egyházi fenntartású nevelőszülői hálózatban tevékenykedő nevelőszülői családok száma 69, a foglalkoztatási jogviszonyban álló nevelőszülők száma 71 fő. A nevelőszülői hálózatban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőttek száma: 222.

A vizsgálat időpontjában a nem állami fenntartású nevelőszülői hálózatban tevékenykedő nevelőszülői családok száma 46, a foglalkoztatási jogviszonyban álló nevelőszülők száma 46 fő. A nevelőszülői hálózatban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőttek száma: 91.

Az egyházi fenntartású nevelőszülői hálózat rendes ellenőrzése során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- A nevelőszülők, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 3. §-ában előírt - a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését szabályozó miniszteri rendeletben meghatározott - továbbképzést a vizsgált időszakban nem végeztek.
- A hálózat nem a minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapon tett eleget az NMr. 101. § (2) bekezdése szerinti értesítési kötelezettségének.
- Több vizsgált esetben a GYVR-ben nem volt indokolva, hogy a szülők miért nem vettek részt az egyéni gondozási-nevelési terv készítésében.
- Több vizsgált esetben a GYVR-be feltöltött GH1 adatlapot csak a nevelőszülői tanácsadó írta alá.
- Vizsgált esetekben a gyermekvédelmi gyám, a szülők és a nevelőszülő nem írták alá a kinyomtatott GH1 adatlapot.
- A módszertanban előírtak ellenére 3 gyermekbántalmazási esetben nem került sor a rendőrségi feljelentés megtételére, valamint egy esetben a nevelőszülői alkalmasság rendkívüli felülvizsgálata elmaradt.

A nem állami fenntartású nevelőszülői hálózat rendes ellenőrzése során feltárt főbb hiányosságok, jogsértések:

- Két vizsgált keretmegállapodás 1. pontjában az ingatlan címe - ahol a nevelőszülői tevékenység folyt - már nem volt aktuális.
- Három vizsgált keretmegállapodás 6. pontjában - mely a nevelőszülői díjazásról szóló általános tájékoztató - a többletdíj mértékeként tévesen a minimálbér 5%-a szerepelt, amely a Gyvt. 66/H. § (5) bekezdése alapján a minimálbér 7%-a.
- Három vizsgált esetben az 513/2013. Kormányrendelet 11. § (1) bekezdés i) pontjának előírása ellenére a keretmegállapodásból hiányzott a bankszámlaszám, ahova a nevelőszülő a foglalkoztatási jogviszonya alapján járó díjazását kérte folyósítani.
- A vizsgált kiegészítő megállapodásokból, az 513/2013. Kormányrendelet 12. § (1) bekezdés e) pontjának előírása ellenére 2 esetben hiányzott a gyermekvédelmi gyám elérhetősége, 1 esetben pedig a gyermekvédelmi gyám neve és elérhetősége.
- A hálózat nem a minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapon tett eleget az NMr. rendelet 101. § (2) bekezdése szerinti értesítési kötelezettségének.

- A hálózat rendelkezett nyilatkozat-mintával a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről, azonban a törvényes képviselők nem írták alá egy esetben sem.
- Vizsgált egy esetben a kinyomtatott és visszatöltött GH1 adatlapot a gyermekvédelmi gyám nem írta alá.
- Két gyermeknél a GYVR-ben megkezdték a GH1 adatlapokat, azok azonban az ellenőrzés ideje alatt kitöltetlenek voltak.
- A kitöltött gyermekbántalmazási adatlapon az értesített hatóságok, más szervek és személyek részénél nem szerepelt az értesítés időpontja.
- Vizsgált esetekben a zsebpénznyilvántartás felhasználás részének dátum rovatában csak az év és a hónap szerepelt, a nap hiányzott.
- Vizsgált esetekben a kapcsolattartási naplók egyes részei (kapcsolattartásra jogosult észrevételei, korlátozottan cselekvőképes gyermek véleménye a kapcsolattartásról) hiányosak voltak.
- Az ellenőrzés időpontjában két esetben nem a Gyvt. 54/A. § előírásai szerinti létszámú gyermek nevelkedett a nevelőszülőnél, valamint a gyermekek száma az engedélyezett létszámot is meghaladta. A jogszabály által meghatározott gyermeklétszámtól való eltéréshez nem állt rendelkezésre a gyermekvédelmi gyámi hozzájárulás, valamint a nevelőszülő munkáját az 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 9. §-a szerinti gyermekgondozó sem segítette.

Jogkövetkezmények

Lezárt ellenőrzések száma 2024. december 31. napján: 11 db

Folyamatban lévő ellenőrzések száma 2024. december 31. napján: 2 db

Hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt más szervnél kezdeményezett eljárások száma: 0

Az ellenőrzések során tapasztalt jogsértések miatt megindított eljárások száma: 11 db, ebből valamennyi az Sznyr. 40. § (1) bekezdés g) pontjának ga) alpontja szerinti felszólítás a hiányosságok megszüntetésére, illetőleg a jogszerű működés helyreállítására.

Utóellenőrzés 2024. évben: 0 db

Célvizsgálat

A Kormányhivatal a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szociális-, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró szervezeti egységei részére szóló 2024. évi Országos hatósági ellenőrzési terv c.2.1. pontjában előírt célvizsgálatot, amely a gyermekvédelmi szakellátás otthont nyújtó ellátásában részesülő nevelésbe vett gyermekek képesség és tehetséggondozásának, valamint a köznevelési és szakképzési intézményekkel történő együttműködési tevékenység vizsgálatára irányult – figyelemmel a szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár BM/7774/2024 számú, 2024. 02. 29. napján kelt levelében foglaltakra is – a nevelőszülői hálózatokat érintően végezte el, a módszertani intézmények bevonásával.

A Kormányhivatal az éves ellenőrzés keretében intézményenként 5-5 gyermek adminisztrációjával kapcsolatos tevékenységet vizsgált meg, a hivatkozott pontban felsorolt kiemelt szempontok alapján, 2023. január 1. és a vizsgálat napja között eltelt időszakra vonatkozóan.

Az ellenőrzési tapasztalatok összefoglalása - az előírt határidőn belül - megküldésre került a Belügyminisztérium részére.

2.2. Gyámügyi igazgatás

	összes tervezett ellenőrzés	megvalósult ellenőrzés	elmaradt ellenőrzés
jegyzők teljeskörű és témavizsgálata	32	32	0
Gyámhivatalok teljeskörű vizsgálata	2	2	0
ÖSSZESEN	34	34	0

2.2.1. A Belügyminisztérium országos hatósági ellenőrzési tervében 2024. évre elrendelt célvizsgálatok, adatszolgáltatások

Gyámhivatalokat érintő célvizsgálat, adatszolgáltatás:

- **c.1.1.** A cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezést megelőző gyámhatósági tevékenység gyakorlata

Vizsgált időszak: 2023. január 1. - 2023. december 31.

Az adatszolgáltatást a Kormányhivatal - határidőn belül - a Belügyminisztérium Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkára részére megküldte.

Nógrád vármegyében a vizsgált időszakban 70 esetben került sor gondnokság alá helyezést érintő perindításra, melyből 16 per az adott időszakban nem zárult le. A gondnokság alá helyezésre vonatkozó perekben 7 esetben került sor a kereseti kérelem módosítására, egyebekben a bíróság minden esetben helyt adott a kérelemnek, azokat megalapozottnak ítélte.

A célvizsgálat alapján a Kormányhivatal megállapította, hogy a gondnokság alá helyezésre irányuló perindítást megelőző eljárásban a gyámhivatalok széles körű bizonyítási eljárást folytattak, ezáltal igyekeztek az ügygel kapcsolatosan minél több információt beszerezni.

A vizsgált időszakban csak azokban az esetekben nem került sor a gondnokság alá helyezendő személyek meghallgatására, ahol mentális állapotuk azt nem tette lehetővé. Ezen esetekben is meggyőződtek a gyámhivatalok az adott személy állapotáról, és annak tapasztalatairól feljegyzést készítettek. Amennyiben a gondnoksággal érintett személy egészségi állapota azt indokolta, vagy az ügyfél az idézésre a gyámhivatalban nem jelent meg, meghallgatására lakó- vagy tartózkodási helyén került sor.

Több esetben sor került a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve amennyiben a gondnoksággal érintett személy intézményben élt, az intézmény megkeresésére is.

Az eljárások során minden esetben készült környezetanulmány, melyet azonban többségében nem a gyámhivatalok, hanem más szervek készítettek.

Több esetben előfordult, hogy a gyámhivatalok a lakóhely szerint illetékes jegyző tájékoztatását kérték, aki sok esetben ismeri a gondnokság alá helyezendő személy körülményeit, családi kapcsolatait és jobban meg tudja ítélni az érintett személy állapotát.

Az egyéb vizsgálati módok között említendő, hogy amennyiben a gondnoksággal érintett személy munkahellyel rendelkezett, úgy munkahelyi viszonyai, kapcsolatai is vizsgálatra kerültek.

Egyetlen olyan eset sem fordult elő a vizsgált időszakban, ahol a gondnokság alá helyezési per megindítására, kizárólag a szakorvosi vélemény alapján került sor.

- **c.1.2.** A 16. életévét betöltött gyermeknek a szülők lakóhelye vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási hely elhagyásának jóváhagyására irányuló gyámhatósági gyakorlat

Vizsgált időszak: 2021. január 1. - 2023. december 31.

Az adatszolgáltatást a Kormányhivatal - határidőn belül - a Belügyminisztérium Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkára részére megküldte.

Nógrád vármegyében a vizsgált időszakban összesen 6 alkalommal került benyújtásra lakóhely/tartózkodási hely elhagyására irányuló kérelem, melyből 3 esetben a kérelem jóváhagyásáról, 3 esetben pedig – a kérelem visszavonása okán - az eljárás megszüntetéséről döntött a gyámhivatal.

A célvizsgálat alapján a Kormányhivatal megállapította, hogy a szülők lakóhelyének vagy az általuk kijelölt tartózkodási hely elhagyására irányuló eljárás minden esetben a 16. életévét betöltött kiskorú kérelmére indult.

A gyámhivatalok azon ügyekben, melyek a lakóhely elhagyás engedélyezésével zárultak, az eljárás során meghallgatták a 16. életévét betöltött gyermeket, a szülőket, a lakhatást biztosító magánszemélyt és környezettanulmányt készítettek, melyek alapján meggyőződtek a gyermek törvényes képviselőjének, lakhatásának és tartásának biztosítottságáról.

- **c.1.3.** A 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezésével kapcsolatos gyámhatósági gyakorlat

Vizsgált időszak: 2021. január 1. - 2023. december 31.

Az adatszolgáltatást a Kormányhivatal - határidőn belül - a Belügyminisztérium Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkára részére megküldte.

Nógrád vármegyében a vizsgált időszakban összesen 71 kiskorú házasságkötésének engedélyezésére irányuló kérelem került benyújtásra, melyből 60 esetben a kérelem jóváhagyásáról, 3 esetben a kérelem elutasításáról, 8 esetben pedig az eljárás megszüntetéséről döntöttek a gyámhivatalok.

A házasságkötés engedélyezésének minden esetben az volt az oka, hogy a kiskorú házasulandó, illetve meglévő vagy születendő gyermekének megélhetése, lakhatása így biztosítható, illetve ezen túlmenően egy esetben figyelembe vette a gyámhivatal a házasulandó kiskorú azon hivatkozását is, hogy a házassági szándék mögött világnézeti és vallási értékrend is áll.

2.2.2. Jegyzői gyámhatóságok teljeskörű jogszerűségi ellenőrzése

A 2024. évi ellenőrzési terv alapján 32 települést érintően került sor a jegyzői gyámhatóság jogszerűségi ellenőrzésére.

Az ellenőrzés során feltárt gyakoribb hiányosságok, jogszabálysértések ügcsoportonkénti bontásban:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása

- A kérelmet a miniszter által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani, mely több esetben, kismértékben átdolgozásra került.

- A kérelem kitöltése gyakran hiányos, nem egyértelmű (az üres rovatok nincsenek kihúzva, áthúzva, az ügyintéző által töltendő részek üresek).

- Előfordul, hogy a kérelem mellett az ügyfél külön íven kerül nyilatkoztatásra az egyedülállóságról és a vagyoni helyzetről. Az egyedülállóságról a kérelmezőnek nem külön nyomtatványon, hanem a kérelem 5. a) pontjában kell nyilatkoznia. A jegyzőnek az egyedülállóság tényéről, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (továbbiakban: Gyer.) 65/B. § a) pontjában foglaltaknak megfelelően kell meggyőződnie, melyre nem minden esetben került sor.

- Az ügyfél által benyújtott jövedelemigazolások több esetben aggályosak, pld. a postai kifizetési utalvány szelvénye vagy folyószámla-kivonat fénymásolata kerül benyújtásra, melyet a jegyző annak ellenére elfogad, hogy azon nem látható a jövedelmet esetlegesen terhelő letiltás összege,

illetve annak jogcíme, pedig ezek az adatok az egy főre jutó jövedelem számítását befolyásolhatják.

- Előfordul, hogy a család egy főre jutó jövedelmének számításakor nem kerül figyelembe vételre a Szt. 10. § (4) bekezdésének c) pontja, mely szerint a jövedelemszámításnál figyelmen kívül kell hagyni a közfoglalkoztatásból származó havi jövedelemnek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegét meghaladó részét.

- Több esetben előfordul, hogy az ügyirat nem tartalmazza a kérelmező, illetve a család jövedelmét igazoló iratokat vagy nyilatkozatot arról, hogy jövedelemmel nem rendelkeznek.

- Sok esetben előfordul, hogy amennyiben a kérelmező családbafogadó gyám, úgy nem kerül tisztázásra, hogy a gyermek tartására köteles vagy sem, mivel e két esetben eltérően történik a család egy főre jutó jövedelmének számítása.

- Esetenként előfordul, hogy nem kerül a tényállás a tekintetben tisztázásra, hogy az a családban élő nagykorú gyermek, aki nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat nem folytat rendelkezik-e jövedelemmel vagy sem. A Gyvt. 19. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermek vehető figyelembe közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként.

- Több esetben jellemző, hogy az ügyirat a gyermektartásdíj összegére vonatkozó iratot vagy nyilatkozatot nem tartalmaz.

- Előfordult, hogy a jegyző a család egy főre jutó jövedelmének számításakor, az ügyfél írásbeli nyilatkozata alapján figyelembe vette az alkalmi munkavállalásból szerzett bevételt, mely a Szt. 4. § (1a) bekezdés 7. pontja szerint nem minősül jövedelemnek.

- Előfordul, hogy az ügyiratból a kérelem benyújtásának napja nem állapítható meg, mely a jogosultság kezdő napjának meghatározása tekintetében fontos.

- Előfordul, hogy az ügyirat a nagykorú gyermekre vonatkozóan tanulói jogviszony igazolást vagy jövedelemigazolást nem tartalmaz. Amennyiben a nagykorú gyermek saját jövedelemmel rendelkezik, úgy őt a Gyvt. 19. § (4) bekezdése alapján nem kell az egy főre jutó jövedelem számítása során figyelembe venni.

- Több esetben előfordul, hogy az ügyirat nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy a nagykorú jogosult az általános jogosultsági feltételek mellett megfelel-e azon speciális feltételnek, hogy a nagykorúvá válást megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válást megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

- A jegyző több esetben elmulasztotta a tényállás teljeskörű tisztázását, pld. a kérelmező úgy nyilatkozott, hogy egyedülálló, ugyanakkor a családi pótlékot nem egyedülállóként vette igénybe, vagy akként nyilatkozott, hogy családos és egyedülállóként részesül családi pótlékban.

- Ritkán, de előfordul, hogy a rendszeres kedvezményről hozott döntés nem tartalmazza az ügy elbírálási azonosítóját, melyet a Gyer. 66/A. § (2a) bekezdése szerint a határozatnak tartalmazni kell.

- Gyakori, hogy a jegyzők a határozatban pontatlanul tájékoztatják az ügyfeleket a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó jogosultságokról.

- A határozatok véglegessé válásának időpontja esetenként nem jogszerűen kerül meghatározásra.

- Gyakori hiányosság, hogy a jegyző a kedvezményre való jogosultságot megállapító határozat véglegessé válásáról - a Gyer. 15. §-ával szemben - nem küld értesítést.

- Előfordul, hogy a kedvezményre való jogosultságot megállapító határozatot vagy nem küldik meg az oktatási intézménynek az első alkalommal történő megállapításkor, vagy minden esetben megküldik, függetlenül attól, hogy első vagy nem első megállapítás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzete fennállásának megállapítása

- A formanyomtatvány B) lapján nem kell megjelölni, hogy az ügyfél a hátrányos vagy a halmozottan hátrányos helyzet fennállását kéri. Az ügyfélnek önkéntesen csak az 1. pontban foglaltakról – iskolai végzettségről – kell nyilatkoznia. A jegyzőnek a hátrányos/halmozottan

hátrányos helyzet további feltételeinek fennállását hivatalból kell vizsgálnia, vagyis feltételezhető, hogy a kérelmező minden esetben a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának (vagyis számára előnyösebb) megállapítását kéri. A hátrányos helyzet megállapítása esetén a hatóság a kérelemben foglaltaknak teljes egészében nem ad helyt, így az ügyfél fellebbezési jogról történő lemondása ezen esetekben nem vehető figyelembe. Előfordul, hogy ezen esetekben a jegyző egyszerűsített határozatot hoz, illetve a döntés véglegessé válásának időpontját tévesen állapítja meg.

- Előfordul, hogy a jegyző a gyermek hátrányos helyzetét állapítja meg a szülő alacsony iskolai végzettségére figyelemmel akkor, amikor a szülői felügyeleti jogot együttesen gyakorló szülők közül csak az egyik szülő nyilatkozik az alacsony iskolai végzettségről. A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint ezen jogszabályi feltétel akkor áll fenn, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőre vonatkozóan fennáll ezen feltétel.

- Gyakori, hogy a jegyző a kérelmező gyermekének hátrányos helyzetét állapítja meg a kérelmező alacsony iskolai végzettségére, vagy alacsony foglalkoztatottságára tekintettel és nem vizsgálja a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat, a halmozottan hátrányos helyzet esetleges fennállását.

- Esetenként a jegyző a Gyer. 83. § (6) bekezdésétől eltérően a határozatot a véglegessé válást követő 5 napon belül nem küldi meg tájékoztatásul a gyermek oktatási intézményének, de előfordul az is, hogy már a véglegessé válás előtt sor kerül a kézbesítésre.

- Több esetben nem állapítható meg az iratokból, hogy a jegyző a Gyer. 83. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megküldte-e a jogosultaknak a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzethez kapcsolódó jogosultságokról szóló tájékoztatót.

- Gyakori, hogy a jegyző a döntés véglegessé válásáról nem küld értesítést.

- Előfordul, hogy a határozatban a hatáskört és az illetékességet megállapító jogszabályi hivatkozás pontatlan.

A Kormányhivatal a jegyzők gyámhatósági tevékenységének ellenőrzése során egy esetben tett felügyeleti intézkedést a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítását érintően.

Gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmány készítése

- Több esetben előfordul, hogy az elkészített környezettanulmány az ügy szempontjából lényeges megállapítások vonatkozásában szűkszavú (pld. nem terjed ki a gondnokrendeléssel érintett állapotára, ellátására, mindennapi életére stb.).

- Előfordul, hogy a környezettanulmányok tartalma hiányos, nem felelnek meg az Ákr. 78. §-ában és a Gyer. 9. §-ában foglaltaknak.

- Egy-két esetben fordul elő, hogy a környezettanulmány elkészítésére és megküldésére a megkereső hatóság által, az Ákr. 25. § (1) bekezdése alapján megállapított határidőn túl kerül sor.

- Több esetben előfordul, hogy a jegyző a gyámhivatal megkeresését követően a környezettanulmány elvégzésére - hivatkozással a Gyer. 9. § (1) bekezdésében és a Gyvt. 130. § (2) bekezdésében foglaltakra - a gyermekjóléti szolgálatot kéri fel. A jegyző a Gyvt. 130. § (2) bekezdésére figyelemmel saját eljárásában felhasználhatja a már elkészült környezettanulmányt, illetve a Gyer. 9. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően felkérheti a gyermekjóléti szolgálatot a környezettanulmány elvégzésére, azonban amennyiben őt – mint jegyzői gyámhatóságot – keresi meg a gyámhivatal, úgy azon megkeresés jogszerűen nem továbbítható a gyermekjóléti szolgálathoz, azt a jegyzőnek kell teljesítenie.

2.2.3. Gyámhivatalok jogszerűségi ellenőrzése

A Kormányhivatal 2024. évi ellenőrzési tervében két járási hivatal (Balassagyarmat, Rétság) gyámügyi tevékenységének vizsgálata került meghatározásra. Mindkét járási hivatal vizsgálata

megtörtént, azonban a Rétsági Járási Hivatalt érintő ellenőrzési összegzés készítése jelenleg még folyamatban van.

A 2023. évi ellenőrzési tervben ütemezett járási hivatalok közül a Bátorfyerenyei Járási Hivatal ellenőrzési összegzése 2024. évben került befejezésre.

A 2024. évben lezárt ellenőrzések során a Kormányhivatal által feltárt főbb jogszabálysértések, hiányosságok ügycsoportonkénti bontásban az alábbiak:

Elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:122. § (2) bekezdése szerinti gyermekvédelmi nevelőszülőnél (továbbiakban: nevelőszülő), vagy – ha erre nincs mód – gyermekotthonban, fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában, egyidejűleg – a feltételek fennállása esetén – családba fogadó gyámot vagy gyermekvédelmi gyámot rendel. Ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata, megszüntetése.

- Előfordult, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló határozat - a Gyer. 97. § (1) bekezdés ia) pontja szerint - nem tartalmazta a kapcsolattartásra jogosult szülőnek, a Ptk. 4:124. §-a szerinti jogkövetkezményekre történő figyelmeztetését.
- Több esetben tapasztalható, hogy az eljárás során, a Gyvt. 128. § (1) bekezdésben megjelölt személyek meghallgatására nem került sor. A meghallgatást akkor lehet mellőzni, ha a meghallgatás miatti késedelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna. A meghallgatás elmaradásának okát a döntés indokolása nem jelöli meg.
- Több esetben előfordult, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésre irányuló eljárás során a szülő/gyám meghallgatása megtörtént, azonban nyilatkozata nem tér ki a gyermekkel való kapcsolattartásra irányuló szándékára, körülményeire, melyet a gyámhivatalnak a Gyvt. 34. § (3) bekezdésében foglaltak szerint mérlegelnie kell a szabályozás során.
- Előfordul, hogy a döntés nem tartalmazza a Gyer. 30/G. § (2) bekezdés db) pontjában foglaltakat, mely szerint fel kell hívni a szülő figyelmét arra, hogy a kapcsolattartás megvalósulásához rendkívüli települési támogatás kérhető a települési önkormányzattól.
- Két esetben fordult elő, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés időpontjában a gyermek azonnali intézkedést igénylő súlyos veszélyeztetettsége egyértelműen nem volt megállapítható. A Kormányhivatal megítélése szerint a vizsgált ügyben a kétlépcsős nevelésbe vétel elrendelése lett volna célszerű.
- Több esetben jellemző, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozat indokolása nem tartalmazza azokat a mérlegelési szempontokat, melyek a döntést megalapozzák és melyekből megállapítható, hogy a gyámhivatal a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését miért tartotta indokoltnak. Az eljárás során keletkezett iratok tartalmának döntésbe történő beidézése nem helyettesíti a gyámhivatal – bizonyítékok alapján történő - megállapításait. Emiatt a döntés az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg.
- Egy esetben a gyermek nagyszülőnél történő ideiglenes hatályú elhelyezésére úgy került sor, hogy a gyermek az ideiglenes hatályú elhelyezést megelőzően, huzamosabb idő óta a nagyszülő háztartásában tartózkodott és az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó azonnali intézkedést igénylő, súlyos veszélyeztetettség nem merült fel. Amennyiben a gyermekjóléti központ jelzését követően a Gyvt. 128. § (1) bekezdésében foglaltak szerint sor kerül az érintettek meghallgatására, úgy a gyermek sorsát azonnali intézkedés nélkül, családbafogadással lehetett volna rendezni.
- Több esetben is előfordult, hogy a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatára irányuló eljárás megindításáról 8 nap eltelté után értesítette az érintetteket. Az értesítésben a gyámhivatal az eljárás megindításának napjával – helytelenül - nem az ideiglenes hatályú elhelyezés napját jelölte meg. Az értesítésben foglaltak szerint az ügyintézési határidő 60 nap. A felülvizsgálat határidejéről a Gyvt. 73. § (1) bekezdése rendelkezik - mely az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetés esetén 30 nap, nevelésbe vétel esetén 45 nap, perindítás esetén 60 nap, fogvatartás esetén történő hozzájárulás esetén pedig 21 nap -, mely határidőt az ideiglenes

hatályú elhelyezés elrendelésétől kell számítani. Az értesítésben megjelölt 60 napos ügyintézési határidő megjelölése pontatlan, téves.

- A gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatának eredményeképpen hozott döntése során, a Gyvt. 73. § (1) bekezdésében foglalt határidőt több esetben túllépte.

A szülői felügyeleti jog szünetelésének, feléledésének és megszűnésének megállapítása

- Egy esetben fordult elő, hogy a gyermek nem állt szülői felügyelet alatt és a gyámrendeléshez szükséges tényállás - a Gyer. 128. § (1)-(3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - tisztázott volt, ennek ellenére a Gyámhivatal a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről döntött. Ugyanezen esetben a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntésben csak arra jogosította fel az anyai nagyszülőt – akit később a felülvizsgálat eredményeképpen gyámként kirendelt-, hogy gondoskodjon az újszülött gyermek kórházból történő elszállításáról. A döntés tartalmazza, hogy a gyermek családi jogállása rendezetlen és a kiskorú (16. életévét betöltött) anya gondozási nevelési joga szünetel, illetve szülői felügyeleti joga a Ptk. 4:186. § (1) bekezdés b) pontja alapján szünetel. A gyámhivatal azon megállapítása, hogy az anya gondozási nevelési joga szünetel jogszabálysértő, figyelemmel a Ptk. 4:186. § (1) bekezdés b) pontjában és a Gyer. 127. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra. Figyelemmel arra, hogy a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő döntésében sem az anyai nagyszülőt, sem az anyát nem jogosította fel a szülői felügyeleti jog vonatkozásában semmiféle jog gyakorlására, az intézkedés szükségtelen volt. A gyámhivatal akkor járt volna el jogszerűen, ha az ideiglenes hatályú elhelyezés megtétele nélkül, a gyámrendelés iránt intézkedik. Figyelemmel arra, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést követően sor került az anyai nagyszülő gyámként történő kirendelésére, a Kormányhivatal a további intézkedés megtételétől eltekintett.

Nevelésbe vétel elrendelése, megszüntetése, a nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról való döntés

- Előfordul, hogy a nevelésbe vételt elrendelő határozat nem tartalmazza a Gyer. 102. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak megfelelően, a kirendelt gyermekvédelmi gyám felhívását a gyermek számára esetlegesen járó árvaellátás igénylésére.

- Több esetben jellemző volt, hogy a nevelésbe vételi eljárás során a Gyvt. 128. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint nem kerül sor a szülők és a korlátozottan cselekvőképes, illetve az ítélőképessége birtokában lévő gyermek meghallgatására.

- Gyakori, hogy a gyámhivatal a nevelésbe vételt elrendelő döntés indokolásában nem jelöli meg, hogy az ideiglenes gondozási hely kijelölésére miért nem a Gyvt. 78. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt sorrendiségnek megfelelően került sor. A mérlegelési jogkörben hozott döntés indokolása nem felel meg az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

- Több esetben nem tartalmazza az ügyirat a Gyer. 128. § (3a) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a gyermekvédelmi gyám gyámi tisztség viselésére vonatkozó - személyesen vagy írásban tett - nyilatkozatát.

- Előfordul, hogy a gyámhivatal a felmentett gyermekvédelmi gyámot végszámadás benyújtására nem kötelezi.

- Előfordul, hogy a nevelésbe vétel felülvizsgálatára irányuló eljárás megindítására késedelmesen kerül sor.

- Több esetben tapasztalható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatára irányuló eljárás során a gyámhivatal eseti gyámot rendel a gyermekek részére személyes iratok készítése, oktatási intézménybe való beíratása és egészségügyi ellátással kapcsolatos jognyilatkozatok megtétele okán. Az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt a szülők szülői felügyeleti joga közül csak a gondozás, nevelés joga szünetel. Fentiekben felsorolt intézkedések megtételére az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatának időtartama alatt a szülők jogosultak. A vizsgált iratok nem tartalmaztak arra vonatkozó információt, hogy a Ptk. 4:163. §-ában meghatározott feltételek közül bármelyik is fennállt volna.

- Előfordul, hogy a gyámhivatal az eljárás során, a Gyer. 128. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat nem vizsgálja. Nem kerül tisztázásra, hogy a gyermekek részesültek-e rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.
- Több esetben tapasztalható, hogy a gyámhivatal a kapcsolattartás szabályozása során nem veszi figyelembe a szülők körülményeit, méltányolandó élethelyzetét, mely a gyermek hazagondozásának esélyét csökkenti, ezáltal a döntés nem tekinthető a gyermek érdekében állónak.
- Egy esetben a gyámhivatal a kapcsolattartás szabályozása során figyelmen kívül hagyta, hogy az apa börtönbüntetését tölti és a szabályozott folyamatos kapcsolattartáson körülményeinél fogva megjelenni nem tud. A tényállás a tekintetben nem került tisztázásra, hogy a büntetés-végrehajtási intézetből milyen módon van lehetősége az apának a kapcsolattartásra.
- Több esetben tapasztalható, hogy a határozat indokolása hiányos, nem felel meg maradéktalanul az Ákr. 81. § (1) bekezdésének, a mérlegelés és a döntés indokai vonatkozásában.
- Előfordul, hogy a gondozási díj összegének meghatározásánál a gyámhivatal figyelmen kívül hagyja a Gyer. 116. §-ában foglaltakat, mely szerint a döntés meghozatala során a fizetésre köteles személy szociális körülményeit is figyelembe kell venni.

A gyermek védelembe vételéről, a megelőző pártfogás elrendeléséről és annak megszüntetéséről való döntés

- Több esetben előfordul, hogy a gyámhivatal az Ákr. 31. §-ában, valamint 58. § (1) bekezdésében foglalt, idézésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele nélkül jár el.
- Egy esetben a gyámhivatal a védelembe vétel és a megelőző pártfogás felülvizsgálata tárgyában tartott tárgyalásról a megelőző pártfogót annak ellenére nem értesítette, hogy a megelőző pártfogás megszüntetésére vonatkozó javaslat megtételére a tárgyalást követően került sor.
- Egy esetben a megelőző pártfogás mellőzésének felülvizsgálata tárgyában indított eljárással nem volt összhangban a gyermekjóléti központ helyzetértékelése, javaslata, az csak a védelembe vételre vonatkozó javaslatot tartalmazott, melynek kiegészítésére a gyámhivatal intézkedést nem tett.
- Előfordul, hogy a gyámhivatal az Ákr. 62. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének nem tesz eleget, a megelőző pártfogás mellőzésének felülvizsgálata tárgyában a tényállást – a döntés megalapozottsága érdekében – nem tisztázza teljeskörűen.
- Egy esetben a gyámhivatal a védelembe vételi eljárás során annak ellenére nem hallgatta meg a különélő apát, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége a szülők közti konfliktusok okán állt fenn.
- Több esetben előfordul, hogy a védelembe vételi eljárás során a szülő nyilatkozik arról, hogy vállalja a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a központ munkatársaival az együttműködést és a védelembe vétel ennek ellenére elrendelésre kerül. A védelembe vételt elrendelő határozat indokolásából nem derült ki, hogy a gyámhivatal a szülői nyilatkozat ellenére miért tartja indokoltnak a védelembe vétel elrendelését, mit mérlegelt, mit vett figyelembe a döntés meghozatala során.

A családi pótlék szüneteltetés megszüntetésének kezdeményezése és a családi pótlék folyósítás szüneteltetésének felülvizsgálata

- A családi pótlék szüneteltetésére vonatkozó jogszabályok nem írják elő a gyámhivatal számára a szüneteltetés megszüntetése esetén az ismételt folyósítás pontos hónapjának megjelölését, mely miatt e vonatkozásban kétféle gyakorlat alakulhat ki. Az egyik, amikor a gyámhivatal megjelöli a határozatban a megszüntetés hónapját, a másik pedig amikor nem. Ez utóbbi esetben fenti jogszabályi rendelkezés szerint a kezdeményezés hónapjára kell ismételt folyósítani az iskoláztatási támogatást. Az egységes joggyakorlat és a gyermek érdeke okán célszerű a szüneteltetés megszüntetésének hónapját a döntésben megjelölni, mely sok esetben eltér és korábbi időpont, mint a kezdeményezés hónapja. Több esetben a szüneteltetés megszűnésének hónapja a döntésben nem kerül meghatározásra.
- Előfordul, hogy a családi pótlék szüneteltetésének felülvizsgálata késedelmesen valósul meg, illetve a vizsgált időszak meghatározása téves, nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelő.

Az otthonteremtési támogatás megállapításáról való döntés

- Több esetben előfordul, hogy az otthonteremtési támogatás megállapításáról szóló döntés nem tartalmazza a Gyer. 79. § (1) bekezdés hb) pontjában meghatározott figyelmeztetést.

A gyermektartásdíj megelőlegezéséről való döntés

- Több esetben előfordul, hogy a gyermektartásdíj megelőlegezéséről szóló döntés indokolása hiányos, nem tartalmazza - az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint - a teljes eljárásra történő áttérés okának megjelölését.

- Egy esetben a jogosult csatolta a kérelemhez az eredménytelen végrehajtást, illetve a végrehajtás szünetelését igazoló három hónapnál nem régebbi iratot, de abban megállapításra került, hogy a végrehajtást kérő a kötelezett ingatlanára történő végrehajtást nem kérte. A gyermektartásdíj megelőlegezése elrendelésre került. Ez esetben azonban a Gyvt. 22. § (3) bekezdésében foglalt feltétel - a kötelezett rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett eredménytelen végrehajtás - nem teljesült, ezért a kérelem elutasításának lett volna helye.

A gyermek családbafogadásához való hozzájárulás

- Előfordult, hogy a gyámhivatal a gyámrendelés előtt nem vizsgálta a Gyer. 128. § (1) bekezdés e) és f) pontjában foglaltakat.

- Egy esetben a határozat rendelkező része nem tartalmazta a Gyer. 93. § (1) bekezdés d) pontja szerinti tájékoztatást, miszerint a szülő vagy családbafogadó gyám kapcsolattartás szabályozása iránti kérelméről a gyámhivatal dönt.

- A gyámhivatal a Gyer. 93. § (2) bekezdésében foglaltaknak csak részben tett eleget, a gyermeket ellátó védőnővel, a családbafogadó gyám kirendelésének tényét nem közölte.

A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a szülők vitájáról való döntés

- A Gyer. 26. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyámhivatalnak az eljárás során a szülők és a gyermek közötti megegyezésre kell törekednie. A megegyezés megkísérlése érdekében a Kormányhivatal megítélése szerint tárgyalás tartása szükséges a Gyer. 13. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, melyre a vizsgált esetben nem került sor.

Ideiglenes gondnok, gondnok, hivatásos gondnok kirendelése és tevékenységük felügyelete

- Egy esetben az ideiglenes gondnokrendelő határozat indokolási része nem felel meg az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mely szerint a döntés indokolási részének tartalmaznia kell a mérlegelés és a döntés indokaira kiterjedő indokolást. Az eljárás során a gondnoksággal érintett személy rokonai meghallgatásra kerültek, akik közül az egyik akként nyilatkozott, hogy amennyiben szükséges, a gondnoki tisztséget vállalja. A gyámhivatal ezt követően ideiglenes gondnokként, majd a későbbiekben gondnokként is hivatásos gondnokot rendelt ki. A döntés indokolása arra vonatkozó megállapítást nem tartalmaz, hogy miért volt indokolt ideiglenes gondnokként, majd gondnokként is hivatásos gondnok kirendelése, miért nem kerülhetett sor - a Ptk. 2:31. § (3) bekezdésében meghatározott sorrendiség figyelembe vétele mellett - a gondnoksággal érintett személy rokonának ideiglenes gondnokként, illetve gondnokként történő kirendelésére.

- A hivatásos gondnok éves számadásainak és jelentéseinek benyújtására több esetben, jelentős határidőcsúszással került sor. A gyámhivatal a hivatásos gondnok éves számadásának és jelentésének benyújtására való felhívására, késedelmesen került sor.

- Előfordult, hogy a hivatásos gondok felmentéséről és ezzel egyidejűleg másik hivatásos gondnok kirendeléséről szóló döntés a Gyer. 134/A. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltaknak megfelelően nem tartalmazta a gondnoki tisztségből történő felmentés és kirendelés időpontját, illetve a gondnokrendelő határozat rendelkező része nem tartalmazta a Gyer. 134/A. § (1) bekezdésének e), j), k), l) m) és o) pontjaiban foglaltakat.

- Egy esetben a gyámhivatal a gondnokság alá helyezéssel érintett vagyonát leltár hiányában adta át az ideiglenes gondnoknak.
- Egy ügyben a bíróság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésről döntött, többek között a jövedelemmel való rendelkezés, a gondnokolt jövedelmének 10%-át meghaladó mértékben. A gyámhivatal határozatának rendelkező részében tévesen állapította meg, hogy a gondnokolt megszerzett jövedelmének 50%-ával maga rendelkezhet. A Gyámhivatal a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot tévesen arra hívta fel, hogy a nyugellátás teljes összegét a gondok részére utalja. A bírói ítélet szerint a gondnokolt jövedelmének 10%-ával maga rendelkezhet, tehát a gondnok részére a nyugellátás 90%-os utalása lett volna helytálló. Ugyanezen ügyben a gondnokkirendelő határozat rendelkező része nem tartalmazta a Gyer. 134/A. § (1) bekezdés e) pontja szerinti összeg megállapítását, valamint ugyanezen jogszabályhely h) pontja szerinti éves számadás benyújtására vonatkozó időpontot. Ezen jogszabálysértések okán a Kormányhivatal az ügyben az Ákr. 121. §-ában foglaltak alapján felügyeleti intézkedést tett.

Készült: Salgótarján, 2025. január 28.